

OCENA DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG W RZESZOWIE PRZEZ STUDENTÓW

Beata Gołąbek
Uniwersytet Jagielloński

Streszczenie: Rzeszów to jedyne miasto w Polsce południowo-wschodniej, które na swoim obszarze mieści dziewięć uczelni wyższych. Obecnie liczba studentów studiujących w mieście wynosi około 60 tys. osób. Jest to znaczący procent ogólnej liczby mieszkańców Rzeszowa. Celem pracy jest przedstawienie wyników badań ankietowych dotyczących oceny dostępności i jakości usług w Rzeszowie przez studentów, wykonanych w maju 2011 r.

Artykuł podzielony jest na trzy części. Pierwsza część zawiera charakterystykę respondentów i ich opinię na temat dostępności i jakości usług oraz krótki opis rozmieszczenia placówek uczelni wyższych w Rzeszowie wraz z zasięgiem ich oddziaływania przestrzennego. Część druga zawiera ocenę porównawczą badanych aspektów miasta w chwili obecnej oraz sprzed kilku lat, kiedy studenci rozpoczynali naukę na uczelni oraz ocenę zagospodarowania jego przestrzeni tzn. miejsc wymagających poprawy i rewitalizacji obecnego zagospodarowania. Część trzecia to krótki opis jak zmienił się wizerunek miasta przez ostatnie lata.

Słowa kluczowe: opinia studentów, uczelnie wyższe, dostępność i jakość usług, zagospodarowanie miasta.

Wprowadzenie

Rzeszów, główne miasto w województwie podkarpackim, od stosunkowo krótkiego czasu zaczyna odgrywać coraz ważniejszą rolę w Polsce południowo-wschodniej jako centralny ośrodek wzrostu tego obszaru, nie tylko w zakresie rozwoju funkcji administracyjnych, przemysłowych, handlowo-usługowych, ale także w zakresie rozwoju funkcji naukowych, jako główny ośrodek akademicki i kulturalny tej części kraju. W Rzeszowie znajdują się duże państwowe uczelnie wyższe tj. Uniwersytet Rzeszowski i Politechnika Rzeszowska oraz kilka prywatnych uczelni. Na uczelniach tych studiuje około 60 tysięcy studentów (www.bip.erzszow.pl).

Studenci stanowią w mieście istotną grupę potencjalnych odbiorców usług oferowanych przez producentów. Oferta ta dotyczy dóbr podstawowych (jak np. żywność) oraz pozostałych (np. kino, restauracja, obiekty sportowe). Wachlarz dostępnych ofert w mieście jest bardzo szeroki. Spośród nich studenci muszą wybrać „coś dla siebie”.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie wyników badań dotyczących oceny zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa przez studentów. Badania przeprowadzono na podstawie ankiety zawierającej 27 pytań dotyczących miasta Rzeszowa. Zabrało w niej udział 255 studentów studiujących w tym mieście, reprezentujący różne uczelnie wyższe.

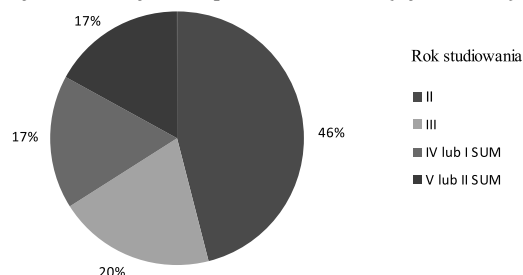
Autorka przedstawiła wyniki dotyczące opinii studentów na temat dostępności i jakości obiektów usługowych w Rzeszowie w chwili obecnej oraz w ocenie porównawczej sprzed kilku lat, kiedy rozpoczynali naukę na uczelni. To wszystko bowiem wpływa na postrzeganie miasta przez studentów na jego wizerunek w oczach młodych ludzi.

Adres do korespondencji:

Beata Gołąbek, Uniwersytet Jagielloński
e-mail: b.golabek1@gmail.com

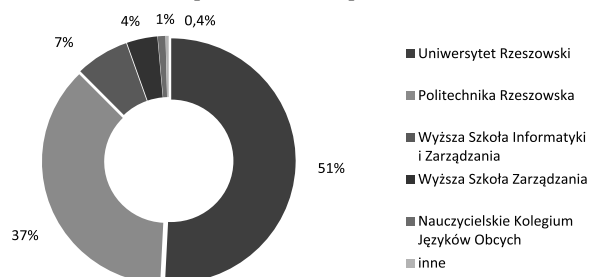
Charakterystyka respondentów i rozmieszczenie placówek nauki w Rzeszowie

Wyniki przedstawione w artykule zostały oparte na badaniach ankietowych przeprowadzonych przez autorkę wśród studentów rzeszowskich wiosną 2011 r. Respondenci reprezentowali różnorodne kierunki studiów oraz byli na różnym etapie kształcenia (Rysunek 1).

Rysunek 1. Pochodzenie respondentów ze względu na obecny rok studiowania.

Respondenci dobierani byli w taki sposób, aby uzyskać możliwie proporcjonalną liczbę ankiet z poszczególnych uczelni wyższych względem liczby studentów studiujących na danej uczelni ogółem i w nawiązaniu do liczby wszystkich studentów w Rzeszowie (Rysunek 2). Ankieta pnz. „Ankieta dotycząca zagospodarowania przestrzennego Rzeszowa okiem studenta” została wypełniona w sumie przez 255 respondentów.

Rysunek 2. Pochodzenie respondentów ze względu na wybór uczelni wyższej.

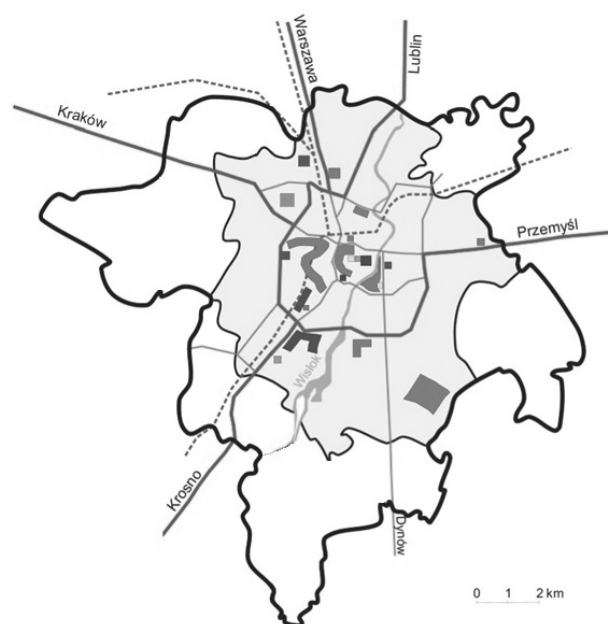
Rozmieszczenie placówek nauki może wywierać istotny wpływ na funkcjonowanie całego miasta, ponieważ przestrzeń ta kształtuje przestrzeń społeczną, kulturową, publiczną, ekonomiczną czy też usługową. Przykładowo koncentracja przestrzenna szkół wyższych może wpłynąć na określone sposoby spędzania wolnego czasu jak również na sposoby korzystania z oferty usługowej (Markowski, Drzazga 2008). W omawianym mieście rozmieszczenie przestrzenne uczelni cechuje rozproszenie z przeważającą ich koncentracją w śródmieściu miasta. Wszystkie placówki uczelni znajdują się w dawnych granicach miasta sprzed roku 2006 (Rysunek 3).

W Rzeszowie znajduje się dziewięć uczelni wyższych: Uniwersytet Rzeszowski, Politechnika Rzeszowska, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle z siedzibą w Rzeszowie, Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna z siedzibą w Rzeszowie, Wyższa Szkoła Zarządzania, Wyższe Seminarium Duchowne, Promar-International, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych. Główne miejsce koncentracji uczelni w Rzeszowie stanowi śródmieście. Tam zlokalizowane są wydziały niemal wszystkich uczelni wyższych na terenie miasta poza Wyższą Szkołą Inżynieryjno-Ekonomiczną, która jest uczelnią „wysuniętą” najbardziej na północ i Wyższą Szkołą Informatyki i Zarządzania zlokalizowaną na północnym-zachodzie oraz kilkoma wydziałami innych uczelni. Najbardziej na południe oddalony jest Wydział Biologiczno-Rolniczy Uniwersytetu Rzeszowskiego mieszczący się na Zalesiu. „Centralna” lokalizacja w mieście większości uczelni wyższych w Rzeszowie jest bardzo korzystna z punktu widzenia studentów. Umożliwia to swobodne korzystanie z oferty usługowej miasta (komunikacja miejska, centra handlowe, drobne usługi).

Zasięg oddziaływania rzeszowskich uczelni wyższych w Polsce został określony na podstawie miejsca pochodzenia respondentów. Wyniki uogólniono do poziomu powiatów. Studenci udzielający odpowiedzi w ankiecie pochodzili z różnych stron Polski. Najwięcej respondentów pochodziło z powiatu kolbuszowskiego (21% wszystkich udzielonych odpowiedzi). Na drugim miejscu znalazł się powiat rzeszowski z wynikiem 16,3% wypełnionych ankiet. Kolejna, spora grupa respondentów, pochodziła z powiatu tarnobrzeskiego, jednak stanowili oni już zaledwie 6% ogółu ankietowanych. Z powiatów takich jak: krośnieński, mielecki, łańcucki i stalowowolski pochodziło 17% studentów. Wszystkie wyżej wymienione powiaty znajdują się w granicach województwa podkarpackiego. Wynika z tego, że zaplecze studenckie miasta stanowi przede wszystkim obszar wspomnianego województwa. Im dalej od Rzeszowa tym mniejszy jest udział respondentów biorących udział w ankiecie (Rysunek 4.).

Ograniczenie tego oddziaływania wynika z konkurencyjności innych ważnych ośrodków akademickich w tej części kraju jak np. w Jarosławiu czy Krośnie. Spory udział studentów pochodzi z powiatu tarnowskiego. Rzeszów swoją atrakcyjną ofertą przyciąga również studentów z miast konkurencyjnych pod względem funkcji akademickiej.

Wybór Rzeszowa jako miasta do studiowania przez studentów z dalszych stron Polski tłumaczony był atrakcyjnością kierunków studiowania oraz prestiżem samej uczelni, innowacyjnością podejmowanych działań przez władze uczelni a także ich otwarciem na badania i rozwój.

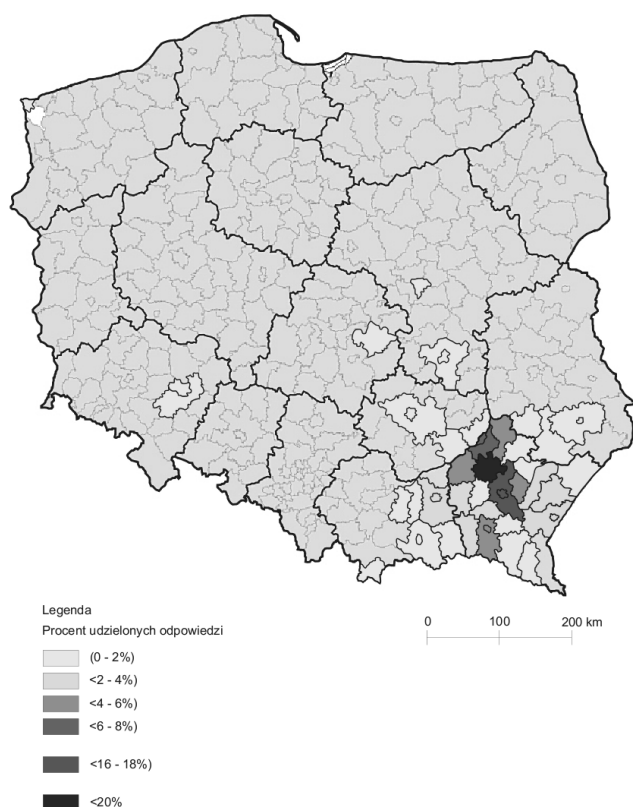

Legenda

Lokalizacja przestrzenna uczelni wyższych w Rzeszowie:

	Uniwersytet Rzeszowski		Wyższe Seminarium Duchowne
	Politechnika Rzeszowska		Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych Rzeszów
	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania		Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych Promar-International
	Wyższa Szkoła Zarządzania		Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna
	Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji WSPiA		
	drogi główne		
	drogi wojewódzkie		
	kolej		
	zasięg przestrzenny Rzeszowa przed 2006 r.		
	granica administracyjna Rzeszowa		

Rysunek 3. Lokalizacja uczelni wyższych w przestrzeni Rzeszowa.

Rysunek 4. Pochodzenie respondentów wg stałego miejsca zamieszkania (www.polskainfo.pl, zmienione).

Wielu studentów oceniło uczelnie wyższe bardzo pozytywnie pod tym względem. Przykładowo: na Uniwersytecie Rzeszowskim do użytku zostaną oddane regionalne centra takie jak: Centrum Transferu Technologii i Badań Podstawowych, Centrum Innowacji i Wdrożeń w Przemyśle Spożywczych, Centrum Przetwarzania Biomasy i Odpadów na Energię, Centrum Konferencyjno-Naukowe i Centrum Marketingu Produktów Spożywczych. W wyniku działalności centrów zamierza się między innymi opracować nowoczesne technologie produkcji rolniczej przetwarzania żywności i przetwarzania biomasy na energię. Następnie wyniki te będą dzielone z przedsiębiorstwami w ramach współpracy nauki z biznesem.

Na szczególną uwagę zasługuje Wydział Mechaniczny Budowy Maszyn i Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej. Na Wydziale tym utworzono Oddział Lotniczy. Szkoleni są tam studenci na pilotów cywilnych w Ośrodku Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej w Jasionce oraz na pilotów szybowcowych w Akademickim Ośrodku Szybowcowym w Bezmiechowej. Jako absolwenci uzyskują licencję pilota samolotowego zawodowego CPL (Commercial Pilot Licence) z uprawnieniami wykonywania lotów, zgodnie ze wskazaniem przyrządów IR (Instrument Rating) i do wykonywania lotów na samolotach wielosilnikowych. Jest to jedyna uczelnia w Polsce, która umożliwia zdobycie tego typu uprawnień.

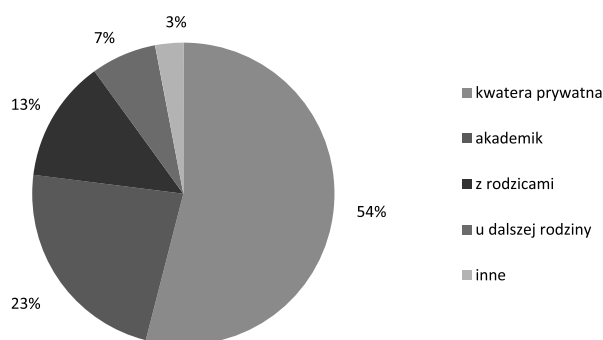
Studiowanie na dwóch kierunkach równoległych nie jest zbyt powszechnym zjawiskiem w Rzeszowie. Jak wykazały wyniki ankiety zaledwie 12% respondentów potwierdziło studiowanie więcej niż jednego kierunku. Pozostałą część stanowili studenci studiujący jeden kierunek.

Ponad 62% ankietowanych studentów musi przemieszczać się w ciągu dnia aby dostać się do odpowiedniej placówki, w której odbywają się zajęcia. Jedynie 38% badanych respondentów nie potrzebuje zmieniać swojej lokalizacji podczas zajęć, gdyż odbywają się one w jednym budynku uczelni.

Studenci stwierdzili, że konieczność przemieszczania się podczas zajęć do innych placówek tej samej uczelni położonych w znacznej odległości od siebie, pomimo wystarczającej ilości czasu niezbędnej na dotarcie na zajęcia, jest bardzo kłopotliwa. Przepiętnie w miejskich autobusach, hałas uliczny, korki oraz konieczność samodyscypliny to kilka z wymienianych wad tego typu rozwiązań prowadzenia zajęć.

Studenci sugerują tworzenie kampusów wraz z kompleksem mieszkań akademickich, różnych form usług tworząc miasteczka akademickie. Wtedy oszczędzają czas, pieniądze, mogą odpocząć w towarzystwie znajomych lub wrócić do mieszkania w przerwie między zajęciami. Niestety w Rzeszowie poszczególne wydziały i jednostki są dość rozproszone, zwłaszcza wydziały Uniwersytetu Rzeszowskiego. Studenci sugerują aby w przyszłości planować bardziej zwarte kompleksy – kampusy poszczególnych uczelni w mieście.

Najczęstszym wyborem miejsca zamieszkania przez studentów jest kwatera prywatna i, w dalszej kolejności, akademik. Wielu studentów mieszka w Rzeszowie z najbliższą lub dalszą rodziną (kolejno 13% i 7%). Wynika to z przywiązania do domu rodzinnego oraz komfortu i swobody mieszkania. Niektórzy studenci decydują się na codzienne dojazdy do Rzeszowa z miejscowości pochodzenia, położonych w bliskim sąsiedztwie miasta (Rysunek 5).

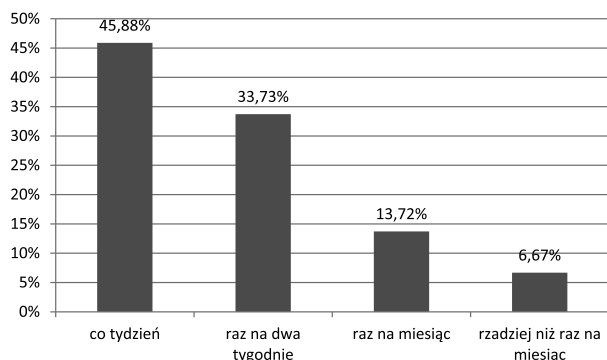

Rysunek 5. Miejsce zamieszkania respondentów w Rzeszowie podczas trwania roku akademickiego.

Studenci pytani o częstotliwość wyjazdów do stałego miejsca zamieszkania odpowiedzieli, że najczęściej wracają do swojego domu rodzinnego co tydzień (Rysunek

6). Kolejną, najczęściej wybieraną odpowiedzią, były powroty co dwa tygodnie. Raz na miesiąc do swojego stałego miejsca zamieszkania wyjeżdża nieco ponad 13% ankietowanych studentów, natomiast niecałe 7% odwiedza swój dom rodzinny rzadziej niż raz na miesiąc.

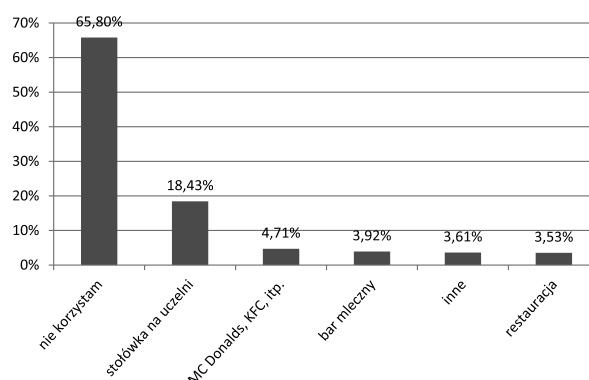
W przerwie obiadowej pomiędzy zajęciami studenci raczej nie korzystają z możliwości zjedzenie ciepłego posiłku. Takich odpowiedzi udzieliło aż 66% ankietowanych. Jest to wynikiem bliskiego położenia względem uczelni ich miejsca zamieszkania oraz pewnym sposobem na gromadzenie oszczędności. Ograniczona samodzielność finansowa studentów sprawia, że wolą oni zaopatrywać się w gotową żywność przywożoną z domu rodzinnego co zmniejsza tym samym koszty utrzymania w Rzeszowie, a jednocześnie obarcza finansowo rodziców.

Rysunek 6. Częstotliwość powrotów do domu rodzinnego przez respondentów.

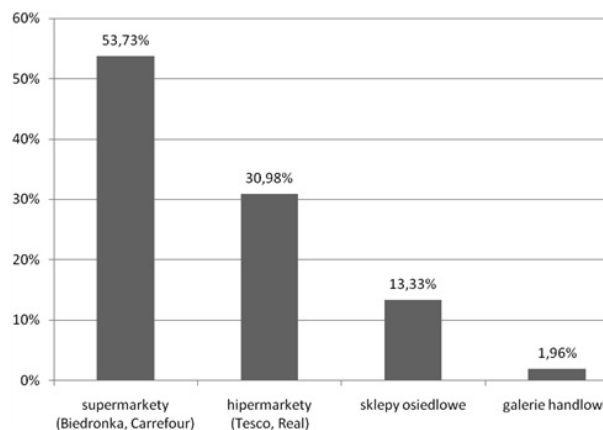
Przy co tygodniowych powrotach do domu możliwe jest utrzymanie się na „domowym jedzeniu” przynajmniej w zakresie obiadu. Pozostałe około 20% respondentów korzysta ze stołówek na uczelniach. Stołówki najczęściej oferują dania po niskich cenach. Korzystanie z restauracji, Mc Donaldów czy barów mlecznych w przerwie obiadowej jest w tym wypadku mniej opłacalne (Rysunek 7). Również dostępność przestrzena a co za tym idzie czasowa tego typu obiektów jest zmniejszona i staje się tym samym mniej atrakcyjna.

Najwięcej ankietowanych studentów, bo ponad połowa, przyznaje, że codzienne zakupy wykonuje w supermarketach takich jak np. Biedronka, Carrefour czy Lewiatan (Rysunek 8). Kolejne około 30% respondentów wybiera hipermarkety typu Tesco czy Real. Małą popularnością cieszą się sklepy osiedlowe. Te zazwyczaj oferują droższy asortyment produktów niż tzw. „sieciorce”, które mogą oferować produkty po niższych cenach ze względu na produkcje masową.

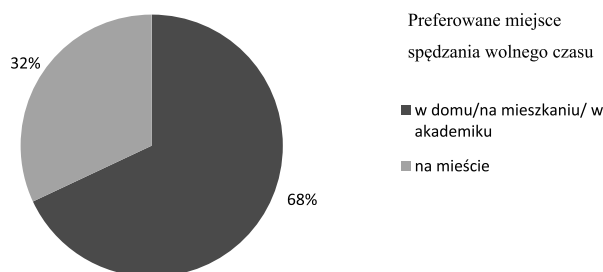
Rysunek 7. Opinia respondentów dotycząca miejsca spożycia posiłku w czasie przerwy między zajęciami na uczelni.

Niecałe 2% ankietowanych przyznało, że najczęściej wykonuje zakupy dnia codziennego w galeriach handlowych. Galerie są bardziej zatłoczone w weekendy niż w dni robocze.

Rysunek 8. Opinia respondentów dotycząca miejsca, w którym najczęściej robią zakupy.

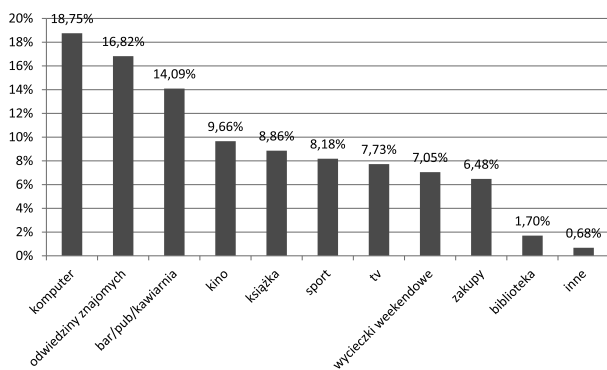
Interesujące wnioski wynikają z odpowiedzi na temat spędzania wolnego czasu przez studentów w ich czasie wolnym (Rysunek 9).

Rysunek 9. Opinia respondentów dotycząca miejsca spędzania wolnego czasu.

Ponad 2/3 wszystkich ankietowanych preferuje spędzanie tego czasu w domu, w mieszkaniu/akademiku niż poza nimi (32% ankietowanych). Najpopularniejszym sposobem spędzania wolnego czasu w mieszkaniu lub akademiku przez studentów jest korzystanie z komputera. Tak odpowiedziało niemal 19% respondentów. Na drugim miejscu są odwiedziny znajomych. Tak organizuje swój wolny czas prawie 17% ankietowanych. Nieco mniej popularną formą ale również istotną są spotkania ze znajomymi w barach, pubach czy kawiarniach. Wyjście do restauracji wiąże się z zaangażowaniem pewnej sumy pieniędzy, stąd też częściej wybierane są odwiedziny znajomych w mieszkaniu. Jak wynika z przeprowadzonych badań prawie 10% ankietowanych wybiera kino jako sposób spędzania wolnego czasu. Nadal atrakcyjną formą odpoczynku jest czytanie książek. Tak odpowiedziało prawie 9% respondentów. Jedynie około 8% ankietowanych osób uprawia sport. Pozostali zaznaczyli, że kiedy mają czas wolny to najchętniej oglądają telewizję, wyjeżdżają na wycieczki weekendowe czy robią większe zakupy w sklepie. Najmniej udzielonych odpowiedzi, bo niecałe 2%, dotyczyło korzystania z bibliotek (Rysunek 10).

O ile w ciągu zajęć tygodniowych na uczelni studenci rzadko korzystają z restauracji czy barów mlecznych, tak w wolnym czasie, w ramach weekendowego odpoczynku chętnie wybierają właśnie tego typu ofertę. Zwracają oni przy tym uwagę na atrakcyjność danego miejsca i potrafią dostrzec zmiany w jego ogólnym wizerunku, zarówno zmiany pozytywne poprawiające atrakcyjność miejsca, jak i negatywne wpływające na zmniejszenie zainteresowania obiektem.

Rysunek 10. Opinia respondentów dotycząca form spędzania wolnego czasu w trakcie roku akademickiego.

Ocena dostępności i jakości usług w mieście Rzeszowie

Studenci zapytani zostali w ankiecie o atrakcyjność (dostępność i jakość) Rzeszowa pod względem oferowanych usług. Ocena studentów na temat dostępności

i jakości sklepów spożywczo-przemysłowych, supermarketów i hipermarketów okazała się bardzo korzystna. (ich atrakcyjność jest bardzo wysoka). Nieco słabiej w tej ocenie został sklasyfikowany transport publiczny, w tym połączenia komunikacyjne (około 49% ankietowanych uznało dostępność i jakość tego rodzaju usług za dobre, a nieco ponad 17% za bardzo dobre. Kluby i bary zlokalizowane na terenie Rzeszowa w opinii studentów są atrakcyjne zarówno pod względem dostępności jak też wyposażenia wewnątrz. Ponad 45% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź z oceną „dobrą”, a ponad 37% z oceną „bardzo dobrą”. Niemal 30% studentów nie wyraziło opinii na temat dostępności i jakości teatrów w Rzeszowie. Wysoką atrakcyjnością cieszą się restauracje w mieście. Ponad 38% respondentów oceniło ich dostępność i jakość jako „dobre”, ponad 25% jako „bardzo dobre”. Nieco gorzej wypadły bary mleczne i bary szybkiej obsługi. Ponad 33% respondentów oceniło ich dostępność i jakość jako „dobre”, a ponad 19% oceniło te obiekty jako „ani dobre, ani złe”. Parki miejskie zlokalizowane w mieście również cieszą się wysoką atrakcyjnością. Dostępność i jakość tych przestrzeni publicznych według studentów jest dobra (47,07%) a nawet w ocenie ponad 24% osób bardzo dobra. Gorzej przedstawia się sytuacja odnośnie atrakcyjności ścieżek rowerowych utworzonych na terenie Rzeszowa. Ponad 33% badanych określiło ich dostępność i jakość jako „dobre”, ale już ponad 26% nie miało konkretnie sprecyzowanej opinii zakreślając odpowiedź „ani dobrze, ani źle”. Podobna sytuacja dotyczy obiektów sportowych. Wyposażenie bibliotek studenci również oceniają jako „dobre” (43,53%). Ponad 34% respondentów nie oceniło jakości wynajmowanego akademika w porównaniu z ceną. Prawdopodobnie wynika to z tego, że ten procent studentów wynajmuje mieszkania na czas studiów. W akademikach mieszka się studentom dobrze (20% odpowiedzi). Trochę lepiej mieszka się studentom na kwaterze prywatnej. Prawie 30% respondentów oceniła ich dostępność i jakość jako „dobre”, a ponad 13% jako „bardzo dobre”. Najwięcej odpowiedzi odnośnie dostępności i jakości przedstawionych powyżej obiektów usługowych, zlokalizowanych na terenie miasta, została oceniona dobrze. Bardzo mało zaznaczonych było odpowiedzi negatywnych, a jeszcze mniej odpowiedzi skrajnie negatywnych (tabela 1).

Opinie wyżej omówione dotyczyły stanu aktualnego w mieście. Kolejna tabela (tabela 2) przedstawia te same obiekty ale w ocenie pięcioletniej. Studenci mieli za zadanie ocenić dostępność i jakość poszczególnych obiektów usługowych w porównaniu do kilku lat wstecz, kiedy rozpoczynali naukę na uczelniach wyższych w Rzeszowie.

Tabela 1. Ocena respondentów dotycząca dostępności i jakości wybranych obiektów usługowych w Rzeszowie (maj 2011).

Obiekty	bardzo źle	źle	ani dobrze, ani źle	dobrze	bardzo dobrze	brak oceny
Sklepy spożywczo – przemysłowe, supermarkety	4,71 %	1,96 %	6,67 %	34,12 %	52,16 %	0,39 %
Transport publiczny, połączenia komunikacyjne	5,88 %	8,24 %	17,25 %	49,02 %	17,65 %	1,96 %
Kluby, bary itp.	3,56 %	1,58 %	7,91 %	45,45 %	37,94 %	3,56 %
Kina	3,56 %	4,74 %	17,00 %	46,25 %	25,30 %	3,16 %
Teatry	5,98 %	7,57 %	22,71 %	25,50 %	8,37 %	29,88 %
Restauracje	3,57 %	3,17 %	13,10 %	38,89 %	25,40 %	15,87 %
Bary szybkiej obsługi, bary mleczne	5,93 %	9,09 %	19,37 %	33,60 %	17,79 %	14,23 %
Parki miejskie	4,74 %	3,95 %	17,79 %	47,04 %	24,11 %	2,37 %
Ścieżki rowerowe	4,72 %	6,30 %	22,05 %	33,46 %	21,26 %	12,20 %
Obiekty sportowe (m.in. korty tenisowe, baseny, lodowiska)	3,54 %	7,87 %	26,38 %	35,04 %	13,39 %	13,78 %
Biblioteki (wyposażenie, aktualność księgozbiorów itp.)	5,10 %	8,24 %	21,57 %	43,53 %	14,51 %	7,06 %
Jakość wynajmowanego akademika (w porównaniu z ceną)	5,49 %	11,76 %	23,14 %	20,00 %	5,10%	34,51 %
Jakość wynajmowanego mieszkania (w porównaniu z ceną)	6,27 %	7,84 %	26,27 %	28,24 %	13,73 %	17,65 %

Niewiele zmieniło się w zakresie dostępności i jakości sklepów spożywczo-przemysłowych w mieście. Odpowiedziało tak prawie 50% ankietowanych. Około 43% studentów uznało, że atrakcyjność oferty i jakości zaplecza spożywczego wzrosła, natomiast nieco ponad 5% studentów uznało, że atrakcyjność ta zmniejszyła się. Dostępność i jakość transportu publicznego pozostała bez zmian. Takiej odpowiedzi udzieliło ponad 64% respondentów, natomiast około 23% uznało, że atrakcyjność oferty wzrosła.

Podobnie sytuacja wygląda z pozostałymi obiektami. Każdy z analizowanych obiektów w opinii ankietowanych studentów nie uległ widocznym zmianom na tyle, aby je zauważyć. W opinii ponad 41% studentów dostępność i jakość klubów i barów wzrosła w porównaniu z poprzednimi latami. Brak jakichkolwiek

zauważalnych zmian na przełomie ostatnich kilku lat zanotowały rzeszowskie kina. Ponad 75% respondentów zaznaczyło przy tym pytaniu odpowiedź „bez zmian”, a dopiero 16% badanych zaznaczyło odpowiedź świadczącą o wzroście atrakcyjności kin. Parki miejskie w opinii studentów nie uzyskały zbyt dobrej oceny w porównaniu z innymi obiektami, ponieważ nieco ponad 5% wyników, czyli tak samo jak sklepy spożywczo-przemysłowe i transport publiczny, świadczyło o zmniejszeniu ich atrakcyjności. Zadowolające są wyniki odnośnie atrakcyjności ścieżek rowerowych, ponieważ 36% badanych zauważyło zmiany na lepsze. W zakresie wynajmu miejsca zakwaterowania na czas studiowania pozytywna ocena zmian odnosi się do wynajmu mieszkań prywatnych, słabiej w tym rankingu wypadły akademiki.

Tabela 2. Ocena respondentów dotycząca dostępności i jakości wybranych usług w Rzeszowie w porównaniu z dostępnością i jakością usług na I roku (maj 2011).

Obiekty	zmniejszyła się	bez zmian	wzrosła	brak oceny
Sklepy spożywczo-przemysłowe, supermarkety	5,49 %	46,67 %	43,92 %	3,92 %
Transport publiczny, połączenia komunikacyjne	7,06 %	64,31 %	23,53 %	5,10 %
Kluby, bary itp.	3,53 %	48,24 %	41,57 %	6,67 %
Kina	3,14 %	75,29 %	16,08 %	5,49 %
Teatry	3,14 %	64,71 %	9,80 %	22,35 %
Restauracje	3,92 %	50,98 %	29,02 %	16,08 %
Bary szybkiej obsługi, bary mleczne	4,71 %	56,08 %	24,31 %	14,90 %
Parki miejskie	5,10 %	59,61 %	30,59 %	4,71 %
Ścieżki rowerowe	3,53 %	47,06 %	36,08 %	13,33 %
Obiekty sportowe (m.in. korty tenisowe, baseny, lodowiska)	4,71 %	59,22 %	21,57 %	14,51 %
Biblioteki (wyposażenie, aktualność księgozbiorów itp.)	3,92 %	60,00 %	25,88 %	10,20 %
Jakość wynajmowanego akademika (w porównaniu z ceną)	9,80 %	41,96 %	16,47 %	31,76 %
Jakość wynajmowanego mieszkania (w porównaniu z ceną)	9,80 %	50,20 %	21,57 %	18,43 %

Studenci wymienili ponadto miejsca w przestrzeni Rzeszowa wymagające zmian, unowocześnienia i lepszego zagospodarowania. Były to między innymi:

- ulica Piłsudskiego zaklejona z wszystkich stron reklamami i bilbordami o niskiej wartości estetycznej,
- Rynek z możliwością dojazdu samochodem bezpośrednio na jego obrzeża,
- dworzec PKP i PKS razem z budkami, samochodami dostawczymi z zapiekankami, pizzą czy pieczywem, brak ławeczek, trawników, zieleni, stare budynki dawno nieodnawiane (przestrzeń wybitnie nieuporządkowana),
- Zamek Lubomirskich w niewielkim stopniu zagospodarowany dla potrzeb turystów.

Respondenci bardzo negatywnie wyrażali się zwłaszcza na temat dwóch, według nich, wyjątkowo ważnych przestrzeni miasta, które świadczą o jego postępowaniu w oczach ludzi. Są to dworce PKS i PKP oraz Rynek – miejsca często „odwiedzane” przez studentów.

Wiele miast podejmując procesy rewitalizacji kierują swoje działania na obszar zaniedbanego dworca. Jest to miejsce reprezentatywne dla miasta więc dbałość o jego estetykę jest oczywista. Trudno też zaobserwować miasta, gdzie możliwy jest wjazd samochodów osobowych bezpośrednio na Rynek oraz ich swobodne przemieszczanie się po drogach połączonych z nim. Jest to istotny problem dla miasta Rzeszowa (Majka 2004).

Wnioski

We współczesnej gospodarce rola uczelni wyższych wzrosła z wielu względów jeszcze bardziej. W związku z tym mogą one stanowić istotny bodziec dla rozwoju danego obszaru. Miasto musi być przygotowane na zapewnienie podstawowych potrzeb jego mieszkańców, również tych mieszkających tymczasowo - studentów, ponieważ w dużej mierze utrzymuje się dzięki nim czerpiąc z tego znaczne korzyści finansowe oraz związane z promocją miasta i jego dobrym wizerunkiem na zewnątrz (Markowski, Drzazga 2008).

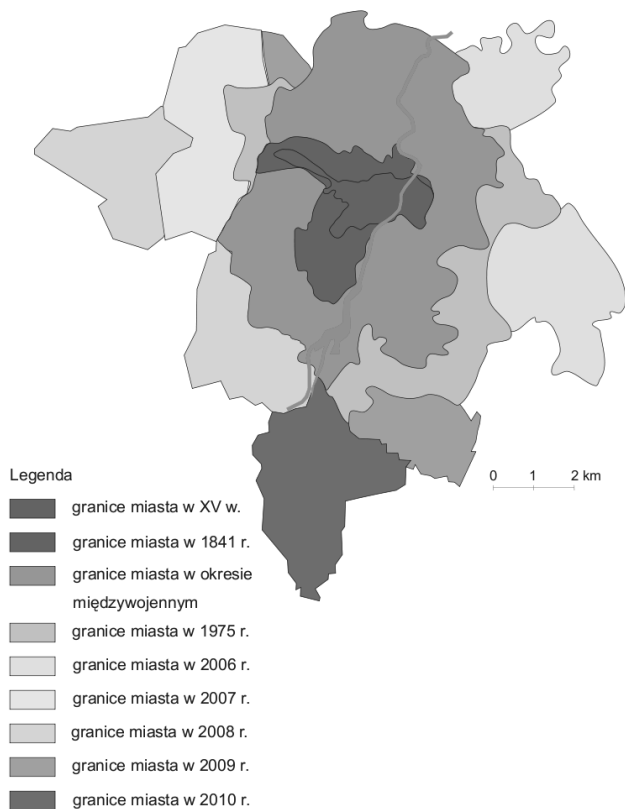
W jednej z przeprowadzanych ankiet wśród studentów poproszono ich o próbę wyobrażenia sobie miasta Rzeszowa jako postać. Jak wygląda?

To mężczyzna w wieku około 30-35 lat. Pracowity, aktywnie się rozwijający, o dużych aspiracjach zawodowych. Podróżuje, zawiera znajomości i doskonali się. Stara się udowodnić wartości przez ciężką pracę. Dbą o siebie i swój wygląd. Stan cywilny – kawaler planujący założyć własną rodzinę („Teraz Rzeszów”, luty 2013).

Tak rzeczywiście można Rzeszów w jego obecnej fazie rozwoju opisać.

Jest atrakcyjnym i dynamicznie rozwijającym się miastem ludzi młodych i przedsiębiorczych, o korzystnym położeniu komunikacyjnym. Obecnie bardzo intensywnie się rozwija zwłaszcza przestrzennie (Rysunek 11). Miasto pozyskuje nowych inwestorów mając w zanadrzu liczne otwarte, wolne od inwestycji tereny.

Plany skomunikowania miasta są jego dodatkowym atutem. Prężnie działające instytucje wsparcia płynące z Funduszy Unii Europejskiej są bardzo dobrze wykorzystywane na rozwój miasta.

Rysunek 11. Zmiany granic miasta Rzeszowa od okresu średniowiecza do 2010 r. (Prawelska-Skrzypek 1985, www.bip.ereszow.pl, zmienione).

Te i inne zabiegi stosowane przez władze Rzeszowa tworzą miasto przyjaznym dla jego mieszkańców oraz atrakcyjnym do studiowania dla młodych ludzi i do zamieszkania w dalszej perspektywie czasu. Miasto „nie boi się” podejmować różnych wyzwań czasem budzą-

cych pewne kontrowersje: jak np. budowa kładki dla pieszych nad aleją Piłsudskiego, pierwszego w Polsce tego typu rozwiązania komunikacyjnego ale również budowa kolejnej Galerii Handlowej razem z Hotelem i Centrum Konferencyjnym bezpośrednio przy wlocie do miasta, otwieranie się licznych nowych zakładów przy lotnisku w Jasionce oraz budowa kolejnych kompleksów mieszkalnych budownictwa wielorodzinnego w mieście pod wspomniane plany inwestycyjne dla nowych mieszkańców miasta (Raińczuk i inni 2000).

Jest to jedynie kilka wymienionych działań władz miasta w zakresie rozwoju Rzeszowa. Plany sięgają aspiracji osiągnięcia miana metropolii. Czy uda się Rzeszowowi to osiągnąć? - okaże się w przyszłości.

Literatura:

1. Majka S., 2004, Rzeszów i jego strukturalna przestrzeń, RS DRUK, Rzeszów.
2. Markowski, Drzazga 2008 (red.), Rola wyższych uczelni w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym miast, Biuletyn KPZK PAN, Warszawa.
3. Miejski Tygodnik Bezpłatny, luty 2013, „Teraz Rzeszów” – rozmowa Beaty Tarczyńskiej z dr Grzegorzem Hajdukiem „Studenci czują, że Rzeszów to dla nich przyjazne miasto”.
4. Prawelska-Skrzypek G., 1985, System użytkowania przestrzeni miejskiej Rzeszowa, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów.
5. Raińczuk A., Gołuch G., Orłowska I., Trybus M., Róg G. 2000, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rzeszowa, Biuro Rozwoju Miasta, Rzeszów.
6. www.bip.ereszow.pl
7. www.polskainfo.pl

STUDENTS' ASSESSMENT OF AVAILABILITY AND QUALITY OF SERVICES IN RZESZOW

Beata Gołabek

Jagiellonian University in Cracow

Summary: Rzeszow is the only location of nine institutions of higher learning in the southeastern Poland. Currently, there are about 60,000 students attending various universities and four-year colleges. The students represent a substantial portion of city residents. The article presents results of the survey implemented among students in May 2011 regarding the accessibility and quality of services. The study consists of three parts. The first part includes characteristics of respondents and their opinions about the accessibility and quality of services and a short description of colleges' location including the area they affect. The second part presents a comparative assessment of researched issues in the city under current conditions and those from an earlier period, when students just entered a college as well as the opinion of spatial development, i.e., areas in need of improvement or renewal. The third part includes a short description of the city's changing image in recent years.

Key words: students' opinion, college, service accessibility and quality, city development.

Introduction

Rzeszow, the main city of Podkarpackie Voivodeship, lately starts to play more and more important role in the region as its main growth centre, not only in terms of development of administrative, industrial and trade-service functions but also in terms of development of scientific functions as a main academic and cultural centre of this part of the country. In Rzeszow there are major national universities, i.e. Rzeszow University and Rzeszow University of Technology and a few private colleges. There are about 60 thousand students on those universities or colleges. (www.bip.ereszow.pl)

Students are an important group of potential customers to which services are offered. This offer concerns basic goods (such as food) and other (ex. cinemas, restaurants, sport facilities). There is wide range of offers from which students are to choose "something for themselves".

The aim of this article is to present results of research about students' assessment of Rzeszow's land management. Research was based on a survey consisting of 27 questions considering Rzeszow. The respondents were 255 students studying there and representing different universities or colleges.

The author presented results regarding students' opinion on availability and quality of present service objects in Rzeszow and, in order to compare, that from a few years ago when they started their university education. All those factors influence students opinion on the city and its image.

The Characterization of respondents and the placement of educational facilities in Rzeszow

Results presented in the article were based on survey research conducted by the author on students living in Rzeszow in spring of 2011. Respondents varied in study courses and stage of education (figure1).

Adres do korespondencji:

Beata Gołabek, Uniwersytet Jagielloński
e-mail: b.golabek1@gmail.com

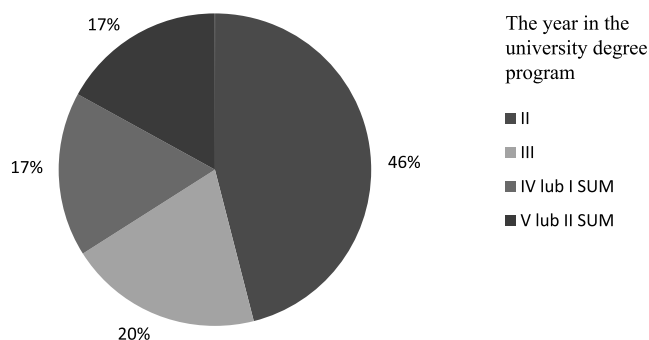

Figure 1. Student-respondent distribution according to the year in the university degree program

Respondents were chosen so as to obtain the best possible proportion between the number of surveys from each university or college and the number of students being educated on those universities or colleges in total as well as the number of all students in Rzeszow (figure 2). The survey "The survey considering land management of Rzeszow in a student's opinion" was filled by 255 respondents in general.

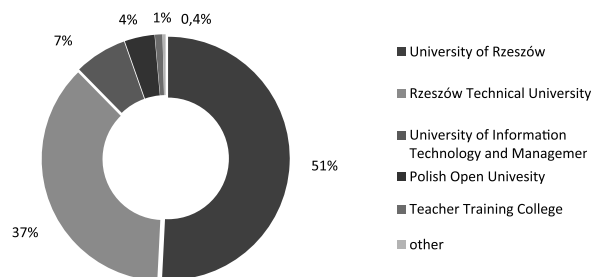

Figure 2. Respondents by the attended university or college

The placement of educational facilities may significantly influence the functioning of a whole city for its structures social, cultural, economic or service space. For example, place conglomeration of universities or colleges may have impact on certain kinds of spending

free time, or using services offer (Markowski, Drzazga 2008). In Rzeszow universities and colleges are dispersed. Most of them are placed in the downtown. All of them are situated within old city borders from before the year 2006 (figure 3).

There are 9 colleges or universities in Rzeszow: Rzeszow University, Rzeszow University of Technology, University of Information Technology and Management in Rzeszow, Przemysl University of Law and Administration – Rzeszow department, University of Engineering and Economics based in Rzeszow, Management College, Theological College, Promar International and Foreign Language Teacher Training College. The main conglomeration of colleges or universities in Rzeszow is the downtown. There are placed almost all university or college departments in the city. The exceptions are University of Engineering and Economics placed northernmost, University of Information Technology and Management in the city's northwest and a few other univeristy or college departments. Being situated in Zalesie, the Biology and Agriculture Departure of Rzeszow University is the southernmost departure. For students, localization of the majority of universities or colleges in the city centre is of a great advantage. It enables them to freely use the service offer of the city (city transportation, shopping centres, minor services)

The Rzeszow universities or colleges influence range was estimated by respondents' place of origin. The results were generalized to the district stage. The majority came from Kolbuszowa County (21% of the whole). The second percentage, 16,3% of all respondents, came from Rzeszow County. Another significant group came from Tarnobrzeg County although that is only 6% of survey participants. 17% came from such districts as Krosno County, Mielno County, Lancut County and Stalowa Wola County. All those districts are a part of Podkarpackie Voivodeship. The conclusion is that the majority of students in Rzeszow come from, in the first place, from Podkarpacie Voivodeship. The further from Rzeszow the smaller the percentage of all respondents is (figure 4).

The limitation of this influence is the result of a competition with other colleges or universities, such as those in Jaroslaw or Krosno. A significant part of students come from Tarnow County. Rzeszow by its interesting offer attracts also students from cities it competes with in terms of academic function.

For students from other parts of Poland, the choice of Rzeszow as a city to study in, was motivated by the attractiveness of possible study courses and the prestige of universities or colleges. Factors taken into consideration were also universities or colleges authorities' novelty and their openness for research and development.

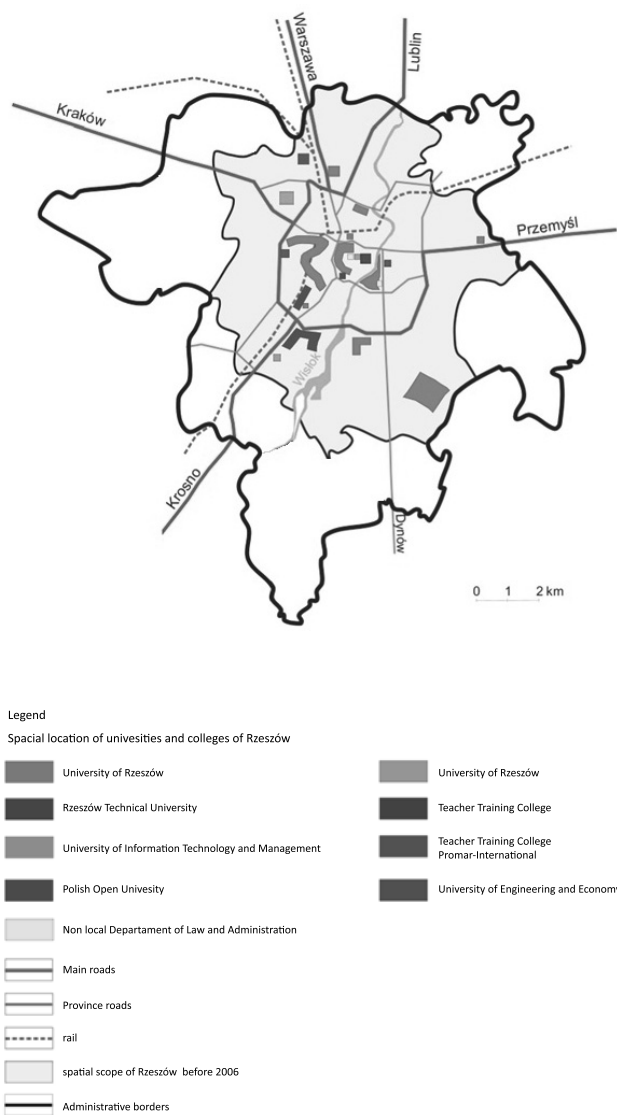

Figure 3. Location of universities and colleges in Rzeszow.

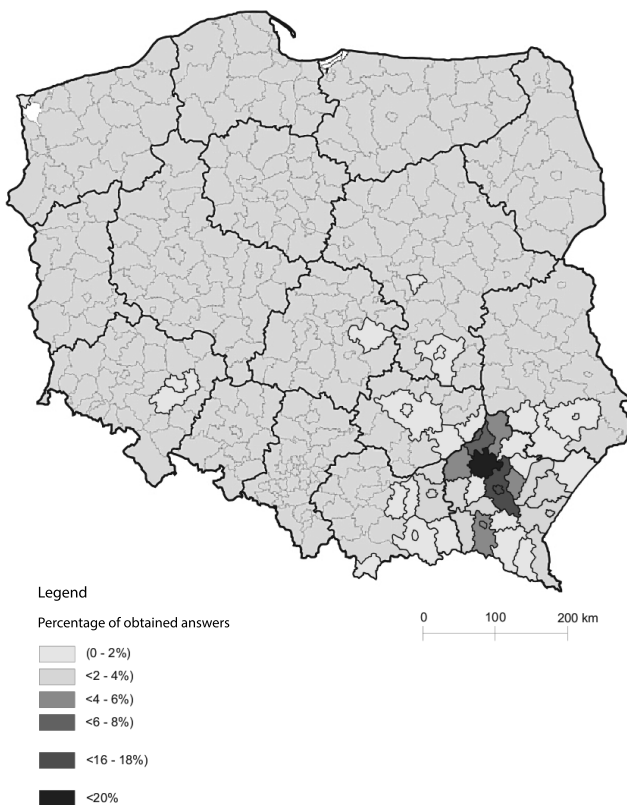

Figure 4. The distribution of respondents according to their permanent residence location (www.polskainfo.pl, amended).

Many students gave universities or colleges in this aspect very positive reviews. For example: Rzeszow University is to open such regional facilities as Technology Transfer and Basic Research Centre, Innovation and Implementation in Food Industry Centre, Biomass and Refuse Transformation into Energy Centre, Conference-Scientific Centre and Food Products Marketing Centre. As a result of the activity of those centres innovative agriculture production of food transformation and biomass into energy transformation technologies are to be invented. Subsequently, the results will be shared with enterprises as a part of science-business cooperation.

The Faculty of Mechanical Engineering and Aeronautics of Rzeszow University of Technology is that of a special kind for there has been opened the Aeronauts Department. There are taught to-be aviators for Aviation Training Centre in Bezmiechowa. As graduates, they receive the CPL (Commercial Pilot Licence) with powers to conduct flights in accordance with IR (Instrument Rating) as well as to conduct flights in multi-engined aircraft. That is the only faculty in Poland which enables to receive such a licence.

Realizing two study programmes at the same time is not a common practice in Rzeszow. According to the results of the survey only 12% of respondents confirmed realizing more than one study course. The rest declared to be realizing one study programme.

Over 62% of the surveyed students have to translocate, in the daytime, in order to get to the building where the lectures are conducted. Only 38% don't need to move, as all their lectures are led in one building.

The students claimed that the need to translocate to the buildings which are situated far from each other, despite the sufficient amount of time, is troublesome. Some of the disadvantages of such solutions mentioned most often are overcrowding of buses, street turmoil, gridlocks and the need of self-discipline.

What students propose is building campuses with a complex of academic apartments and variety of services so that they can save time and money; so that they can have a rest meeting with friends or coming back to a apartment between lectures. Unfortunately, the faculties and departments are rather scattered, especially Rzeszow University faculties. For the future, students suggest building more cohesive university or college complexes-campuses for each college or university in the city.

The most popular as a place to live, for students, are private apartments, while the second popular place are dormitories. Many students live in Rzeszow with the closest or a slightly distant family (respectively 13% and 7%). That is a result of the attachment to family home, as well as to convenience and comfort of living. Once their hometowns are adjacent to Rzeszow, some students decide to commute to the city everyday (figure 5).

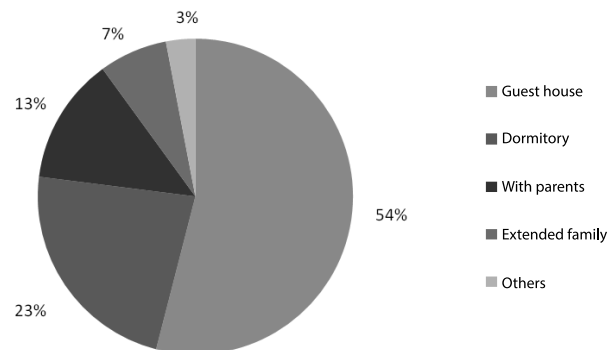

Figure 5. The distribution of respondents by residence type during the academic year in Rzeszow.

Students asked about frequency of visits to their residence responded, that they usually return to their family home every week (Figure 6). Another, most common answer was every two weeks. Not more than 13% respondents go back home once a month and less than 7% visit family home once a month.

In the lunch break between classes, students are unlikely to eat hot meals. Such answer was given by 66% of respondents. They live close to their schools and this is also a way to save some money. Limited financial independence results in homemade meals brought from home, which reduces cost of living in Rzeszow, while being a financial burden to their parents.

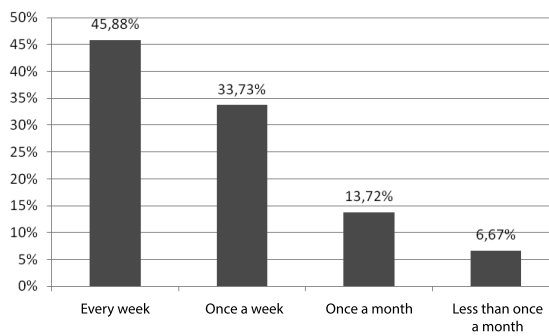

Figure 6. The frequency of respondents return trips' home.

It is possible to eat only lunches that are "home food" if trips home are made every week. The remaining 20% of respondents go to canteens. They usually offer meals at low prices. Less common is going to restaurants, McDonalds or milk bars (Figure 7). Availability of space and time of such places is reduced and thus becomes less attractive.

Half of the students admits doing daily shopping in supermarkets such as: Biedronka, Carrefour or Lewi-atan (Figure 8). Another 30% of respondents chose hipermarkets Tesco or Real. Local shops aren't popular. They have higher prices than big markets who can offer products at lower prices due to mass production.

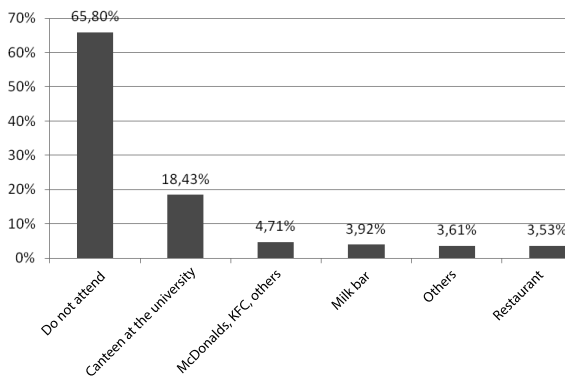

Figure 7. Respondents choice of having a meal during breaks between classes at the university or college by venue type.

Not even 2% of respondents said that they usually do shopping in shopping centers. These are more crowded during weekends than while every working day.

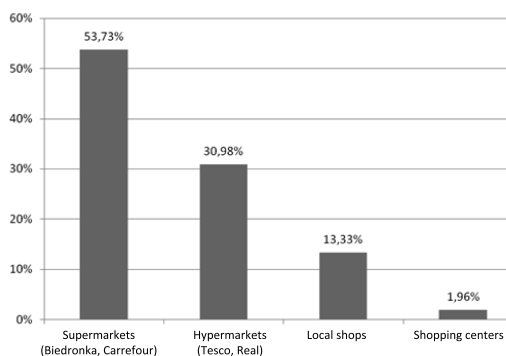

Figure 8. Respondent choice of regular shopping by retail outlet type.

Interesting conclusions are based on answers on leisure activities of students in their spare time (Figure 9).

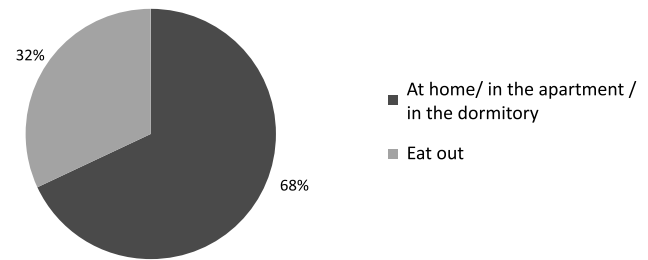

Figure 9. Respondent choice of preferred leisure place.

More than two thirds of respondents prefer to spend free time at home, in an apartment/dormitory rather than elsewhere (32% of respondents). The most popular way of spending leisure time is staying at home or dormitory and using computer (19% of respondents). Nearly 17% of respondents visit friends, which held second place. Slightly less popular but also important are meeting friends in bars, pubs and cafes. Eating out means spending money and therefore visiting friends in their apartments is more popular. As presented in the survey, nearly 10% of the respondents selected cinema as a way of spending free time. Reading books is also still popular way of relaxation according to 9% of students. Only about 8% of respondents practice sports. Others responded that when they have free time they prefer to watch TV, go on weekend trips or do bigger shopping. The least answers, only 2%, related to going to libraries (Figure 10).

Students rarely go to restaurants during the week, however when weekend comes, this becomes a preferable way of spending time. They pay attention to the attractiveness of the place and notice any changes, both positive improving attractiveness of the place and negative reducing its interest.

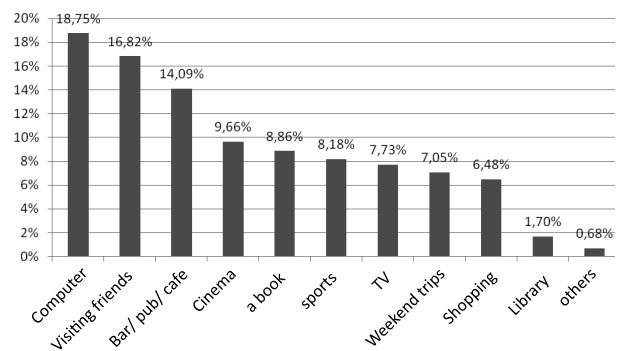

Figure 10. Respondent choice of leisure activities during the academic year.

Opinion about access and quality of service in Rzeszow

Students were asked about attractiveness (availability and quality) of Rzeszow in terms of offered service. Their opinion about availability and quality of convenience stores, supermarkets, hypermarkets has been very positive (they are of high attractiveness). Little less classified was the public transport, where 49% of respondents considered the availability and quality of such services as "good" and more than 17% as "very good". Almost 30% of students didn't express their opinion about availability and quality of theatres in Rzeszow. Restaurants are very attractive in the city. More than 38% of respondents said their availability and quality is "good", more than 25% as "very good". Slightly worse opinion had milk bars and fast foods. More than 33% claimed they are "good" and more than 19% said these are "neither good nor bad". City parks are also very attractive. According to students, availability and quality of public spaces is good (47.07%), or even very good (24%). Worse opinion concerns attractiveness of cy-

cling paths in Rzeszow. More than 33% respondents finds their availability as "good", but more than 26% had no opinion answering "neither good nor bad". The same applies to sports centers. Library catalogues are also marked as "good" (43.53%). Over 34% of students did not rate the quality of dormitory comparing to its price. This is probably due to the percentage of students that are renting apartments during studies. Students like living in dormitory (20% of answers). A little better is to rent an apartment. Almost 30% of respondents claimed their accessibility and conditions are "good", and more than 13% as "very good". Most responses concerning access and quality of mentioned service facilities located through the city were good. Very few negative responses were selected, and even less extremely negative (Table 1).

Discussed above reviews related to the current state of the city. The following table (Table 2) presents the same objects but in the five-year assessment. Students were asked to comment on the access and quality of service of individual objects compared to a few years back when they began their studies.

Table 1. Respondents' assessment of the availability and quality of selected service facilities in Rzeszow (May 2011).

Facilities	very bad	bad	neither good, nor bad	good	very good	no response
Grocery shops. supermarkets	4.71 %	1.96 %	6.67 %	34.12 %	52.16 %	0.39 %
Public transport. Communications	5.88 %	8.24 %	17.25 %	49.02 %	17.65 %	1.96 %
Clubs, bars, etc.	3.56 %	1.58 %	7.91 %	45.45 %	37.94 %	3.56 %
Cinemas	3.56 %	4.74 %	17.00 %	46.25 %	25.30 %	3.16 %
Theatres	5.98 %	7.57 %	22.71 %	25.50 %	8.37 %	29.88 %
Restaurants	3.57 %	3.17 %	13.10 %	38.89 %	25.40 %	15.87 %
Fast foods, milk bars	5.93 %	9.09 %	19.37 %	33.60 %	17.79 %	14.23 %
Public parks	4.74 %	3.95 %	17.79 %	47.04 %	24.11 %	2.37 %
Cycling paths	4.72 %	6.30 %	22.05 %	33.46 %	21.26 %	12.20 %
Sports facilities (e.g. tennis courts. swimming pools. ice rinks)	3.54 %	7.87 %	26.38 %	35.04 %	13.39 %	13.78 %
Libraries (book collection. Up to date catalogues etc.)	5.10 %	8.24 %	21.57 %	43.53 %	14.51 %	7.06 %
Dormitory conditions (in comparison to price)	5.49 %	11.76 %	23.14 %	20.00 %	5.10%	34.51 %
Renting apartment conditions (in comparison to price)	6.27 %	7.84 %	26.27 %	28.24 %	13.73 %	17.65 %

Little has changed in terms of access and quality of grocery shops in the city (almost 50% of respondents). About 43% of students found the attractiveness of their offer and quality of food facilities as better, while slightly more than 5% of students responded that it has become worse. According to 64% of respondents, availability and quality of public transport remained unchanged and 23% claimed that it has increased.

According to responding students, each of the analyzed facilities did not have any visible changes. In the opinion of more than 41%, the availability and quality of clubs and bars increased comparing to previous years. None of visible changes were noticed in the thea-

tres in Rzeszow. More than 75% of respondents marked "no changes" replying to this question. 16% answered that cinemas have become more interesting. City parks did not receive good rating in comparison to other facilities. A bit more than 5% of results, the same as with grocery stores and public transport means that they are not so attractive any more. Satisfactory results are with regards to attractiveness of cycling paths. 36% of students notices changes for better. In terms of rental apartments during studies, positive assessment of changes relates to private rental. Dormitory had worse opinions in this ranking.

Table 2. Respondents assessment of the availability and quality of selected service facilities in comparison with the availability and quality service facilities during the freshman year in Rzeszow (May 2011).

Facilities	reduced	no changes	increased	no opinion
Grocery shops. supermarkets	5.49 %	46.67 %	43.92 %	3.92 %
Public transport. Communications	7.06 %	64.31 %	23.53 %	5.10 %
Clubs, bars, etc.	3.53 %	48.24 %	41.57 %	6.67 %
Cinemas	3.14 %	75.29 %	16.08 %	5.49 %
Theatres	3.14 %	64.71 %	9.80 %	22.35 %
Restaurants	3.92 %	50.98 %	29.02 %	16.08 %
Fast foods, milk bars	4.71 %	56.08 %	24.31 %	14.90 %
Public parks	5.10 %	59.61 %	30.59 %	4.71 %
Cycling paths	3.53 %	47.06 %	36.08 %	13.33 %
Sports facilities (e.g. tennis courts. swimming pools. ice rinks)	4.71 %	59.22 %	21.57 %	14.51 %
Libraries (book collection. Up to date catalogues etc.)	3.92 %	60.00 %	25.88 %	10.20 %
Dormitory conditions (in comparison to price)	9.80 %	41.96 %	16.47 %	31.76 %
Renting apartment conditions (in comparison to price)	9.80 %	50.20 %	21.57 %	18.43 %

Students also pointed out places in Rzeszow that require changes, modernization and better management. It includes:

- Pilsudski Street sealed on all sides with advertisements and billboards with a low esthetic value
- Market Square with car access to its perimeters
- Train and bus stations together with their booths, delivery vans, mobile fast food cars, lack of benches, lawns and greenery, old destroyed buildings
- Lubomirski Castle slightly developed for tourists needs

Respondents expressed very negative opinions about two very important areas of the city, which influences on people's opinion about the city. These are bus station, railway station and Market Square – places "often" visited by the students.

During regeneration process, many cities focus on neglected train stations. It is a representative place of the city, so the attention to its appearance is obvious. It is difficult to find cities, where cars can enter directly to the market square and they can easily move within the connected roads. This is an important issue for the city of Rzeszow (Majka 2004).

Conclusions

Nowadays, the role of universities has grown even more in many aspects. Therefore, they can be an important factor for development of the area. The city has to be prepared to provide the basic needs of its citizens, including those living temporary – students, because mainly thanks to them the city has its financial benefits related to promotion of the city and its good image (Markowski, Drzazga 2008).

In one of the conducted among students survey, students were asked to try to imagine the city Rzeszów as a character. How does it look like?

It is a man, age 30-35, hard-working, developing with high professional aspirations. He is travelling, making friends and learning. He is trying to prove himself in hard work. He cares of himself and his appearance. Marital status – single, planning to start his own family (“Teraz Rzeszów”, February 2013).

Rzeszów is currently an attractively and dynamicaly developing city of young and enterprising people. It is expanding (Figure 11) and attracts new investors. It has a variety of open, free of investments areas. Plans to communicate the city are also its additional advantage. Funds from the European Union are used wisely.

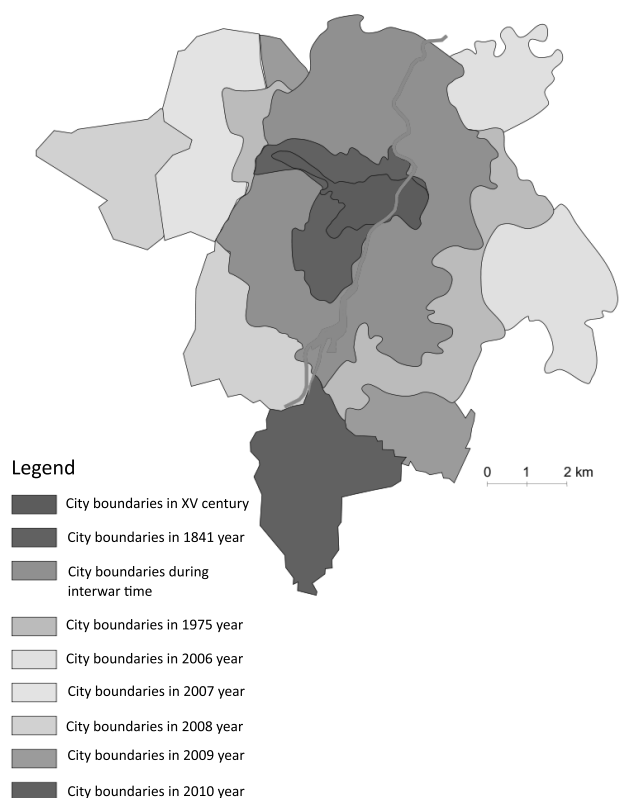

Figure 11. Changes of Rzeszów city limits from the Middle Ages to 2010 (Prawelska-Skrzypek 1985, www.bip.erzeszow.pl, amended).

This and other procedures used by the government of Rzeszów, makes the city people- friendly to its inhabitants and attractive for students and young people to live in future perspective. The city is “not afraid” to take different challenges, sometimes even controversial ones: footbridge over the Pilsudski avenue, first such solution used in Poland, building shopping mall together with Hotel and Conference Centre directly in the entrance of the city, opening a number of facilities next to Jasionka airport and building another multi-families houses in the city being under investment plans for new residents (Raińczuk and others 2000).

These are only a few of the mentioned activities by the authoritative in the development of Rzeszów. The plan is to make Rzeszów a metropolis. Will Rzeszów achieve it? Future will tell.

References:

1. Majka S., 2004, Rzeszów i jego strukturalna przestrzeń, RS DRUK, Rzeszów.
2. Markowski, Drzazga 2008 (red.), Rola wyższych uczelni w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym miast, Biuletyn KPZK PAN, Warszawa.
3. Miejski Tygodnik Bezpłatny, luty 2013, „Teraz Rzeszów” – rozmowa Beaty Tarczyńskiej z dr Grzegorzem Hajdukiem „Studenci czują, że Rzeszów to dla nich przyjazne miasto”.
4. Prawelska-Skrzypek G., 1985, System użytkowania przestrzeni miejskiej Rzeszowa, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów.
5. Raińczuk A., Gołuch G., Orłowska I., Trybus M., Róg G. 2000, Studium Uwarunkowań Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rzeszowa, Biuro Rozwoju Miasta, Rzeszów.
6. www.bip.erzeszow.pl
7. www.polskainfo.pl